

GLAS

GLASILLO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENSKOGO

Še eno razočaranje

Uspeh zimskega turizma precej slabši kot lani

Zima se naglo nagiba h koncu in vsljuje se vprašanje: kakšen bo končni uspeh letošnje zimske turistične sezone. Seveda ne bi kazalo že pred koncem sezone sečtevati uspehov in neuspehov, saj zima je ni uradno zaključena. Ne bo več dolgo, ko bo pomladno sonce tudi v večini više ležečih krajev pobralo sneg s prisotnih pobočij. Do kakšnih rezultatov bomo prišli tedaj? Menda ne bodo težko boljši, da bi lahko popravili splošno oceno, s katero lahko še sedaj ovrednotimo letošnji zimski turizem na Gorenjskem.

Oglejmo si letošnji januar in ga primerjamo s tistem iz leta 1961. V republikanem povprečju je odstotek nočitev letos padel z 8% pri domačih in z 12% pri inozemskih turistih. Posamezni kraji pa so se v primerjavi z lanskim januarjem "odrezali" tako: Bled je januarja zabeležil kar 42% manj nočitev domačih turistov in 49% tujih turistov. Bohinj 14% manj, Jezersko 39% manj, Kranjska gora 5% manj, Radovljica pa 28% manj. Izjema so samo Rateče-Planica, kjer se je število nočitev zvišalo za 1%. Ta skromen korak lahko pripisujemo dokaj spremni kombinaciji zasebnih sob s prehrano v gostiščih, kar ceno v primerjavi z ostalimi hoteli - občutno zniža. Zato je bili tudi dotok turistov v ta kraj nekoliko večji.

Odtek, če da je bila turistična žetev v januarju zelo skopa, bo prav gotovo zbedel gostince in Turistično društvo. Krvido za neuspeh bodo skušali zvratiti na neugodne snežne razmere, na zvišanje cen gostiških storitev itd. Brez ovinkarjenja pa lahko takšne izgovore zavrnemo. Snežnih razmer sploh ne kaže upoštevati, saj januarja niso bile tako slabe, potrajeti cen pa lahko upoštevamo le delno. Kje je torej vzrok za takšno občutno nazadovanje?

Krvido je predvsem v tem, da gostinska podjetja (manj turistične organizacije) niso obdelovali domačega turističnega tržišča. Ta miselnost se pojavlja že nekaj let, letos pa se je bridko maščevala. Podoba je, da se naši gostinci, kar

Odstopanja ne bo

Obveznosti do izvoza lesa so precejšnje, vendar pa jih je mogoče s skupnimi močmi zagotoviti

KRANJ, 13. MARCA — Po planu za Slovenijo je predvideno, da letošnja gozdna proizvodnja lahko doseže 900.000 prostorninskih metrov lesa. Od te količine je za izvoz predvidenih 400.000 m³ oziroma 150.000 m³ desk. Dosedanja proizvodnja glede na izvoz pa ne kaže najbolje. Spričo gospodarskega pomenu ni pričakovati kakršnoli odstopanje glede na planirani izvoz niti glede potreb na domačem trgu oziroma v predelovalni industriji. Problem pa ni v tem, da bi bile premajhne gozdne zaloge, temveč v pomanjkljivi organizaciji, ki jo lahko s skupnimi močmi še vedno pravočasno izboljšamo.

Glede izvoza so v precej težkem položaju trenutno tudi lesnoindustrijska podjetja na Gorenjskem. MLIP "Jelka" v Radovljici po sedanjih podatkih primanjkuje okoli 4.000 m³ hlodovine, da bi lahko zagotovila 7.000 m³ razrezenega lesa za izvoz; MLIP Češnjice 2.000, da bi zagotovila 2.500 m³ (pomanjkanje gre predvsem na račun potrebi, ki jih ima podjetje z lastno proizvodnjo, s katero pa ima tudi pogode na inozemskem trgu); ZLIT Tržič 3.000 m³ za 5.000 m³ izvoza in podobno.

Takšnih odstopanj prejšnja leta ni bilo. Povzročil jih je nov zakon, ki je sprostil z letošnjim letom nekatere ukrepe, vendar pa bo treba le-te v najkrajšem času popraviti. Vse preveč pogost je pojav, da se zasebnik lastnik gozdnih okorilčajo na račun družbe. Gozdna gospodarstva, kmetijska posestva ali zadruge skrbijo za pravilno gozdro preizvodnjo, zasebniki pa po lastnem, naivečkrat spekulativnem preudarku izkorilčajo v individualne koristi les, s katerim se sami pojavljajo na trgu. Gre za nerazumljiv odnos, za nerazumljivo tolmačenje samega zakona o gozdarstvu. Zasebni lastniki gozdrov se zavedajo le svojih koristi, ne pa tudi dolžnosti. Le-te morajo na račun zasebnikov opravljati gozdarska ali kmetijska gospodarstva, zlasti v tistih primerih, ko

je zasebnikom kmetijstvo ali gozdarstvo postalo postranski zaslužek, ker so sami zaposleni v industriji.

Precejanje število zasebnikov razpolaga tudi z motorimi žagami (za te ne plačajo nikakrinski taksi) ali pa celo sami les razrežejo in s tem povzročajo veliko gospodarsko škodo, ker razrez ni kvaliteten. Takšen razrez ne zadovoljuje niti potreb na domačem trgu niti na tujem; kolikor pa je kvaliteta zadovoljiva, se privatnik spet okorišča na račun skupnosti.

O teh in še nekaterih drugih problemih je danes dopolnilo razpravljal upravni odbor Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo za okraj Kranj. Razprava predvsem o izvozu je bila precej živahnja in je dala tudi nekatero konkretno smernice, kako bi bilo moč izvoz povsem zagotoviti.

Medtem ko sta Gozdni gospodarstvo na Bledu in v Kranju za svojo proizvodnjo že zaključili pogodbe z lesnoindustrijskimi podjetji (te zmogljivosti za planirano proizvodnjo ne zadolžajo), so ostale še neizkoriscene zaloge pri zasebnikih. Z njimi bi morale zadržati skleniti v najkrajšem času odkupne pogodbe. Možnosti na tem področju so še precejšnje (Jesenški predel, Jezersko, Kokra itd.), saj številni zasebniki ne iz-

(Nadaljevanje na 2. strani)

DECENTRALIZACIJA VARSTVENE SLUŽBE ZA INVALIDE IN BORCE NOV

Osnovno težišče na komuni

Preteklo soboto je bila v Ljubljani tiskovna konferenca o vlogi komune pri varstvu borcev in vojaških vojnih invalidov in kako organizirati razne varstvene službe v komuni za borce in invalide. Konferenco je vodila predsednica Sveta za socialno varstvo LRS Ada Krivic.

Dosedaj komuna pri reševanju problematike borcov in invalidov ni doči ukreplala, ker se je pač zanašala, da s priznanjem pravic in na podlagi zakonskih predpisov skrb za te državljane pritiče višjim politično-teritorialnim organom. Sedaj se prenašajo pristojnosti v odločanju in izvajaju celotnega družbenega varstva borcev in invalidov v območju strokovnih, upravnih in družbenih organov komune. To bo dole tudi večje možnosti socialni službi za hitrejše in kvalitetnejše izvajanje zakonskega varstva invalidov in borcov, prav tako kot ostalega varstva, ki ga morajo biti deležni ti državljani.

Prav gotovo pa prenos vseh upravnih načinov na komuno - kot prvo stopnjo v upravnem postopku in poglobljeno varstveno delo na področju zaščite vojaških vojnih invalidov in borcov NOV nedvomno že to, da je prisoj do prvega skupnega posvetovanja, ki je dozadalo, da so izdelovalci pletenij pripravljeni sodelovati. — M. S.

OB SOBOTNEM POSVETU PREDSEDNIKOV OBC. ODBOROV SZDL V NOVEM MESTU

Izmenjali so izkušnje

Največje breme za proizvodne stroške predstavlja to, da vsi izdelovalci pletenij izdelujejo skoraj vse artikle in zato tudi v manjših količinah. Vsaka tovarna tudi med letom velikokrat menjata vzorce. To je sicer s stalnico tržišča zelo pohvalno, vendar vsakokratno uvažanje novih modelov artiklov pomeni za dočeloč čas zmanjšano produktivnost. Zanimivo je, da so v nekaterih tovarnah ugotovili, da so v tretjem mesecu proizvodnje istega artikla dosegli 40 do 50 odst. večjo produktivnost kot v prvem mesecu. Vse to seveda nujno navaja na razmišljanje o ožji specializaciji omenjenih podjetij.

Proučili namaravata tudi možnost povečnega združenja v nekaterih službah. Tako bi imeli nejamajne koristi od skupnega vzročnega oddelka, skupnega kemično-fizičnega laboratorija, skupne barvarne, skupne prodajne službe, skladališča materiala itd.

V razpravi so bili nakazani mnogi predlogi in seveda tudi posmestiči o tej ali oni obliki. Nekateri udeleženci so bili mnenja, da bi vse notranje rezerve lahko izkoristili edino s tako združitvijo, po kateri bi vsa podjetja upravljali iz enega centra. Seveda

so vse to stvari, ki jih bo potrebovalo še dobro proučiti in se lahko izvedejo le v daljšem razdobju. Na vsak način pa je zelo povaljno že to, da je prisoj do prvega skupnega posvetovanja, ki je dozadalo, da so izdelovalci pletenij pripravljeni sodelovati. — M. S.

(OB SOBOTNEM POSVETU PREDSEDNIKOV OBC. ODBOROV SZDL V NOVEM MESTU

Da bodo ti posveti v prihodnje čim bolj koristni, se bosta okrajna odbora SZDL že vnaprej domenili, kakšne teme bodo obravnavali na posvetovanju. Govorili bo-

do le o enem problemu in tega temeljito obdelati. Naslednje posvetovanje bo v bližnjem prihodnjem času v Kranju, in sicer v maju leta 1962. — M. Z.

(Nadaljevanje na 2. strani)

TOKRAT V SLIKI • TOKRAT V SLIKI

Prizor na gornji sliki bi lahko označili kot priprave na blizujoči turistični sezono na Bledu. Prodajalna s čevljem Borovo se je pred kratkim izselila iz lokalov v hotelu Park. Tu se bo v bližnjih prihodnosti naselila Turistična agencija Kompas, ki je imela že doslej v hotelu manjši prostor. Na sliki: delavci pri preurejanju omenjenih prostorov.

Tudi letos znaten porast

Po temeljnih analizah in vsestranskem sodelovanju ter proučevanju so pristojni organi izdelovalci osnovne smernice, s katerimi bodo v letošnjem letu usmerjali družbeni in gospodarski razvoj v skofjeloških občini. Doseženi uspehi v preteklem letu in možnosti za povečanje delovne storilnosti ter obstoječi poslovni skladci so bili osnova, na kateri so planitali predvzetja v celotnega dohodka oziroma narodnega dohodka. Predlog družbenega plana oziroma resolucije o gospodarskem

IZHAJA OD OKTOBARA 1947 KOT
TEDNIK - OD 1. JANUARJA 1956
KOT POLTEDNIK - OD 1. JA-
NUARJA 1960 TRIKRAT TE-
DENSKO: OB PONEDELJKIH,
SREDAH IN SOBOTAH - LETNA
NAROCNINA 1300 DIN. MESEC-
NA NAROCNINA 110 DIN. PO-
SAMEZNA STEVILKA 10 DIN

Razprava o družbenem načrtu v Kranju

Vsak naj pove svoje

Občinski odbor SZDL v Kranju je organiziral široko razpravo o letošnjem predlogu družbenega načrta in proračuna za občino. — Prva javna razprava o tem bo v četrtek, 15. marca, na seji Obč. Toda to bo šele začetek. Tako na slednji dan, 16. marca, pa se bodo začela posvetovanja.

Celotno gradivo so razdelili na 11 delov oziroma dejavnosti. Tako bodo ločeno razpravljali o zdravstvu, trgovini, o šolstvu, kmetijstvu, obrti, o kulturnopraviljeni dejavnosti, o industriji, o športu in telesni vzgoji, o socialnem varstvu itd. K razpravam o teh dejavnostih bodo pribivali posebej določen krog ljudi, ki se s tem ukvarja. Zaključena pa je seveda tudi širša udeležba občanov naselij.

Tako bodo razpravljali o prvem predlogu do 22. marca. Sele potem, ko bodo upoštevali morebitne pripombe teh krogov, bodo s celotnim gradom šli pred zbor volivcev in končno znova pred občnike Obč. — K. M.

Stipendirali, da bi si pač pridobili ustrezno izobrazbo. Omenjenih kadrov bodo v vsej Sloveniji potrebovali okoli 120.

Brez dvojnega terja decentralizacija služb za varstvo invalidov in borcev NOV resne skupne napore, saj bodo prevzete komuna odgovornosti za izvajanje zakonitih pravic približno 35.000 osebnim in družinskim invalidskim upravljencem, za katere zagotavlja naša skupnost preko 2 milijard dinarjev iz zveznih proračunskega sredstev. Obstajajo pa še številne druge naloge, ki jih bodo morale reševati socialno-varstvene službe v okviru komune v korist invalidom in borcem NOV vedno na prvem mestu.

V Ljubljani organizirajo te dni za kadre, ki bodo delali pri varstvu borcev in invalidov NOV. posebne širinajstvene seminare, ki se jih udeležujejo tudi posamezni socialni delavci z občinami kranjskega okraja. Prvi tak seminar so zaključili preteklo soboto.

M. Živković

Zanimivo za gospodarstvenike

Klub gospodarstvenikov v Kranju je pripravil za petek, 16. marca, ob 17. uri v svojih prostorih v Prešernovi ulici 11 zanimivo predavanje o programu gospodarskega razvoja občine Kranj v letu 1962. Razpravo bo vodil načelnik oddelka za gospodarstvo Ciril Anker, ki bo ob tej priložnosti podal tudi okvirni pregled proračuna občine.

Ker na občini ne bo posebnih sestankov z gospodarskimi organizacijami v zvezi z omenjeno temo, bo tokrat predavanje v sestanku z gospodarstvenimi organizacijami v zvezi z omenjeno temo. Na tem predavanju bo vodil načelnik oddelka za gospodarstvo Ciril Anker, ki bo ob tej priložnosti podal tudi okvirni pregled proračuna občine.

TE DNI PO SVETU

PADEL SVIČARSKI VOJAK

Po sporočilu iz Zeneve je izgubil življenje vojak iz sestava enote, ki straži sedež alžirske delegacije na pogajanjih v Evianu. Nervozno vzdružje med stražarji se je povečalo zaradi strahu pred napadi tajne organizacije OAS. Nekaj ur prej je svičarska vojska streljala na letalo, ki je preletelo zračni prostor nad Evianom. Svičarska vojska je ubil njenega tovariša v zmoti.

SESTANEK GROMIKO - SCHRÖDER

V Svici sta se sestala včeraj sovjetski zunanji minister Gromiko in zahodnonemški zunanji minister Schröder, za katerega skrivajo v kolikšnih gozdrovih. To je bil prvi sestanek, odkar je novi zahodnonemški zunanji minister prevzel dolžnost v boniskem zunanjem ministru. Pravijo, da je šlo za vladostni obisk.

KONEC V EVIANU

Foučeni francoski krog v Evaniu zatrjujejo, da se bodo danes verjetno končala pogajanja med francosko in alžirsko delegacijo in da bo v bližini prihodnosti podpisana sporazum o prenehanju sovražnosti. Odprto je ostalo še vprašanje rokov za umik francoskih vojaških sil iz Alžirija. Pričakujejo pa, da bodo za to vprašanje našli rešitev.

DOPUST IMA VISOKO OCENO

V glasilu "Almira" zasedimo zanimivi prikaz letnega dopusta članov kolektiva.

V Almire je sedaj zaposlenih 548 delavcev, ki bodo imeli skupaj 10 tisoč 106 delovnih dni rednega letnega dopusta. Ce bi ta dopust izkoristil en sam delavec, bi mu dopust trajal kar 32 let in 8 mesecev. Največ delavcev (200) ima pravico do 18 dni rednega letnega dopusta, 131 delavec ima 12 dni dopusta, 66 delavcev 24 dni itd.

Vrednost dopusta pri povprečnem mesečnem prejemku 20 tisoč din znaša skoraj 8 milijonov dinarjev. Toliko denarja kolektiv Almire uporabi tudi za stroške prevoza delavcev na delo in z dela domov.

Odstopanja ne bo

(Nadaljevanje s 1. strani) sekajo sproti letnih dovoljenih količin. Tudi zaradi tega nastaja škoda, ki jo mora družbeni sektor preprečiti. Seveda pa v tem primeru ne gre za podružljivanje gozdnih površin, temveč za podružljivanje gozdne proizvodnje. Morda bi bilo celo priporočljivo, če začne same ne bi uspele, da bi občinski ljudski odbori izdali sene na naloge.

Da bi bil celoten problem gozdne proizvodnje rešen, bi se bilo priporočljivo v najkrajšem času ločiti naslednjih ukrepov: občinski ljudski odbori bi moral spraviti nove odloke o davkih za razrez lesa zasebnih kmetovalcev, ustaviti bi bilo treba vse žage (razen zag lesnoindustrijskih podjetij) in sele po tehničnem pregledu dovoliti obratovanje tistim žagam, ki so sposobne razrez lesa opravljati res kvalitetno (morda bo ta ukrep uveljavljen že jutri) in končno, privatniki imajo lahko zasebne žage, vendar morajo imeti zanje tudi občino dovoljenja, kar pomeni, da bi kmet ali zadružna lahko proučala ali odkupovala le hladovino ne pa razrezanega lesa. — B. Fajon

GIZENGA V NEVARNOSTI

Sekretarijat gibanja afriško-azijske solidarnosti je izjavil, da kongoškega voditelja Antona Gisenge zastruplja v zaporu in da je njegovo življenje v nevarnosti. Gisengino zdravje se hitro slabša zaradi slabega postopanja z njim in zastrupljanja hrane. Sekretarijat poziva vse miroljubne narode, da posredujejo in pomagajo rešiti življenje tega kongoškega voditelja.

RACIONIRANJE PREHRAMBENIH PREDMETOV

Kubanski premier Fidel Castro je sporočil, da bodo na Kubi uvedli racioniranje nekaterih prehrambenih predmetov. Ta ukrep je posledica gospodarske blokade Kube s strani ZDA.

NESOGLASJA V VLADI

Nizozemska vlada se razbaja v pogledih glede rešitve spornega Zahodnega Irana. V vladi so izbrili nesoglasja, ker ZDA pridiskajo na nizomesko vlado, da bi se začela z Indonezijo pogajati. Nizozemski premier je povedal, da sta se obe vladi sporazumieli, da bosta začeli tajne razgovore.

Ljudje in dogodki

Apeninska politična pomlad prihaja letos z juga. Področje politične prtiške, ki se je sredi letnje zime zgradilo na neapeljskem krščanskodemokratskem Kongresu, je Fanfani v zgodnji pomladi raztegnil nad vso Italijo. V Rimu so prejšnji teden izglasovali zaupnični novi prenovljeni Fanfanijevi vladi, kar v krščanskodemokratski politični kroniki pomeni največji obrat na levo v povojni dobi. Krščanskodemokratska stranka se je v svojih političnih nazorih začela previdno obračati v bolj izvirno in zmernejšo smrž, kar nekateri razlagajo kot znak počasne prelevitve. Ta vladni nastan na levščini sedeže v Italijanski skupščini hiši je povzročil odobranje in ugovore. Prisilstveni vladni ukrepov pravijo, da je Fanfani vstopil v "levko kletko", da bi "ukrotil leva". Nasprotniki Fanfanijeve odločitve pa obito prilikavemu Toskanu, da je njegov vstop v "levko kletko" bokrat predaja, zekaj kdo tvega družbo z levi, razmetava moč, ker ga zverine navadno raztraga. Glasovi odobranja in nasprotovanja prihajajo natančno

uglašeni na strankska kopita. Najbolj zahrbitni nasprotniki Fanfanijeve smelosti očitajo plešljivo predsedniku vlade, da so plodove italijanskega gospodarskega čudeža pobrali vedno isti ljudje. Gospodarski napredki so ustvarili znosnejših socialistov odsot. Ce upoštevamo, da je Fanfanijev

livi Italijanskega gospodarskega čudeža. Protislovje gospodarskega načina življenja v bedi in siromaštvu. Se vedno je v dravni statistiki število brezposelnih označeno z milijonsko številko. Med dolgoročne vzroke je treba končno pristeti še potrebu po načrtovanju v gospodarstvu, ki lani Italija zasedla prvo mesto v načrtovanju vključevanje Italije v gospodarsko skupnost Skupnosti.

Kratkoročni vzroki so pretečani na politične učinke. Italijanski volvci so v zadnjih letih vedno bolj levčarsko razpoloženi. Prihodnje leto obeta volitve in na preizkušnjo v volilni listki se je treba pravčno pripraviti. Laže se je odicili za manjše popuščanje volivev kot pa volitve končati s praznimi strankarskimi volilnimi skrinjami. V navez zmerne levice ne gre prezeti tudi medsebojnega vpliva. Socialisti so bili doleti vezani za skrajno levico prav zaradi pomanjkanja podprtosti vladne stranke.

Zdravko Tomšič

Pred koncertom koroških pevcev

V soboto, 17. marca, ob 20. uri bo gostoval v koncertni dvorani Delavskega doma v Kranju najboljši mladinski mešani pevski zbor "Frane Pasterk-Lenart" s Koroške, ki ga tvorijo pevci iz Železne Kaple in St. Vida v Podjuni.

Pod vodstvom dirigenta Vladimira Prusnika bo zbor zapel 20 pesmi. Spored bo obsegal načelo koroške narodne pesmi. Zbor je kot najboljši mladinski vokalni ansambel iz zamejstva sodeloval na prvem in drugem mladinskem pevskem festivalu v Celju. Uspešno je nastopal tudi v Bohinju. Celo v drugem.

Upamo, da se bodo ljubitelji zborovske pesmi in še posebej koroške narodne pesmi, tudi tega

TEKMOVANJE NA POKLJUKI

Občinska zveza za šport in telesno kulturo pripravlja za prihodnjo nedeljo zlet športnikov z območja radovljiske občine na Pokljuko. Ob tej priložnosti bo na Pokljuki tekmovanje v vseh smučarskih disciplinah.

Začeli so z delom

Minilo nedeljo je imela Krajevna skupnost v Dupljah svojo prvo sejo z bogatim dnevnim redom. Za predsednika so izvolili Ivana Balačiča. Imenovali so tudi tri komisije, in sicer za komunalna, socialna in stanovanjska vprašanja in končno še pokopališko upravo. Skupnost so tudi zadolžili, da uredi vse potrebno v zvezi s krajevno pošto v Dupljah. Poštenu uradu so namreč odpovedali najemno pogodbo za prostore, zaradi česar grozi, da ga bodo morali ukiniti. Krajevna skupnost naj bi zdaj načela za vsako ceno nove prostore. Pošta je za kraj nedvomno zelo pomembna. — Sklicali bodo tudi krajši seminar za člane pokopaliških uprav krajevnih skupnosti Duplje, Naklo in Podbreze, kjer bi se ti seznanili z zakonskimi predpisi o pokopaliških.

Na prvi seji Krajevne skupnosti v Preddvoru pa so se pomenili o tem, kako bo delala nova krajevna skupnost. — V svetu skupnosti je več mlajših članov, zato jih je novozvoljeni predsednik skupnosti Mirkog Rogelj seznanil z njihovim delom in dolžnostmi. Imenovali so tudi komisijo za zdravstvo in socialne namene in komisijo za komunalno dejavnost.

Tudi letos znaten porast

(Nadaljevanje na 1. strani) tedaj ugotovimo, da letoljna višina predstavlja 42-odstotno poročanje. Nekoliko zmernejši tempo porasta pa rezolucija predvičeva za narodni dohodek, ki naj bi letos realiziran v višini skoraj sedmih milijard 950 milijonov dinarjev. Narodni dohodek se bo tako v primerjavi z letom 1961 povečal za 17,1 odstotka ali za 39,8 odstotka glede na predpreteklo let.

V absolutnem znesku kakor tudi po stopnji povečanja bo letos po predlogu družbenega plana najbolj napredovala industrija, ki bo glede na preteklo leto povečala družbeni bruto proizvod za 39,6 odstotka. Precejšnje povečanje predvičeva tudi prometna dejavnost (14,5 odstotka), privredni sektor obrinštva (15,0 odstotka), trgovina (20,9 odstotka), gostinstvo družbenega sektora (10,0 odstotka) in gostinstvo privatnega sektora (10,9 odstotka). Primerjava

porasta narodnega dohodka po gospodarskih panogah nam ne da bistvenih sprememb; po porastu narodnega dohodka je po tej primerjavi industrija na drugem mestu za prometom.

V nekaterih gospodarskih panogah predvičevajo letos nižji družbeni bruto proizvod, in to v gradbeništvu, v gozdarstvu, v kmetijstvu in komunalni. Za vse ta znižanja so objektivni vzroki. Gradbeni dejavnosti bo znižala svoj družbeni bruto proizvod zaradi novih gospodarskih politike investiranja. V gozdarstvu so prejšnja leta zaradi snegolomov posekali več kakor je predvičeval uredeni načrt. Realizacija v kmetijstvi dejavnosti se bo letos v primerjavi z letom 1960 znižala kljub znatenemu povečanju kmetijske proizvodnje, in to predvsem zato, ker bodo kmetijske zadruge opustile trgovinsko dejavnost. Zaradi delne opustitve gradbenih storitev bo prislo do znižanja tudi v komunalni. — P.

Ob 20-letnici MDB

Mi gradimo progo - proga gradi nas

Vojna je pustila v naši domovini težke posledice. Komunikacije in industrijski objekti so bili v ruševinah, dežela je bila izropana in opustošena. Potrebo je bilo prileteti znova. Mladina je stopila v boj, to pot ne s puško, temveč s kramponi in lopato.

Na III. kongresu USAOJ maja 1946 v Zagrebu se je le-ta preimenoval v Ljudsko mladino Jugoslavije. Naistem kongresu je sprejela mladina sklep, s katerim si je zadsila do tedaj največjo obvezno: graditi progo Brčko-Banovci. Kmetijska proizvodnja je v Italiji rasla približno trikrat bolj počasi kot industrijska. Nerazviti južni področji še vedno ni zajel val

ljubljani kub metrov zemlje in km menja, izvrnilo 9 predorov v dolžini 2464 m in zgradilo 17 mostov v dolžini 3267 m.

Klub temu, da so bili življenci in delovni pogoji v tem času še slabji, je mladina neustreljeno prijela za delo. Prekoračen je bil izraz delovne vremene in požrtvovanosti mladine. Hrani pa bilo te MDB oblike širokog izobraževanja mladine, ki v svoji vlahri ni imela moči obiskovati šole in se izobraževati. Na progi Brčko-Banovci se je učilo pisati in brati preko 15.000 mladincev. Veliko je bilo brigadirjev, ki je pridobil v akcijah tudi strokovno izobrazbo. S progi Samac-Sarajevo je odšel v Industrijo preko 12.000 fantov.

Vsekakor moramo omeniti vlogo MDB pri poglabljajujočih tehničnih odnosih z mladino veselja. Samo na progi Samac-Sarajevo je sodelovalo 5863 brigadirjev — pripadnikov 46 različnih zadržnosti iz vseh kontinentov. Nekaj tisoč jugoslovenskih mladincov pa je delalo na podobnih akcijah. Naša mladina je pokazala svet, da se zaveda, kje je njenem mesto da je s požrtvovanjem in nevestnim delom vedno pripravljena doprinesti delez k dvigu in novi porušene domovine.

Izobraževanje strokovnih kadrov v zaključni fazi

Naše bralce smo že vedkrat obvestili, da prehajamo v sodobnejše in smotnejše oblikovanje strokovnih kadrov za potrebe našega gospodarstva in javnih služb. Zato je izdelava končnih dogajanj na področju znanosti in tehnike je najnovejša, da ovremo star klasičen in morda tudi administrativno uniformiran sistem izobraževanja in se dokopljemo do sodobnih metod izobraževanja kadrov. O vsem tem razmisljamo že skoraj dve leti, od kar nam je revolucija ZLS načrata nova pot za urejanje teh problemov. Tudi najvišji republiški organi — na podlagi temeljnega proučevanja, analiz in predlogov gospodarskih organizacij izdelali stališča in priporočila, kako naj bi v prihodnje formirati kadre za potrebe gospodarstva in družbenih služb. Zato je izdelava končnega projekta zelo težava. Gre tu za veliko število poklicov, za najrazličnejše kategorije, za praktično vrednotenje dela, za praktično uporabljajoči tehnike in teoretično izobraževanje mladih in odraslih proizvajalcev in upravljal-

cev. Tu gre za vsebinsko izobraževanje in usposabljanja od pričetnega dela v obratu do oblikovanja visokošolskih kadrov. Gre za vprašanje finančiranja zavodov, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in končno s tem je povezan tudi naš gospodarski razvoj in uspeh narodnega dohodka in življenjski standard. Ce torej hočemo v prihodnji leti bolj razvijati naše gospodarstvo in si osvojiti tudi tržišča, moramo skrbeti za vzgojo kvalitetnih kadrov, ki bodo kos poslovnih nalogam. Nekateri gospodarske organizacije, ki kader potrebujejo, so se že pripravljale, da so sredstva načrta na kader naših gospodarskih organizacij, da izdajajo spričevala o formalni (spričevalo) in realni (delovni uspeh) kvalifikaciji. Prav zato nastane vprašanje: ali so poklicna šola in drugi organi (judski odbori) pristojni, da izdajajo spričevala o kvalifikacijah, če so sploh še potrebne in ali to priznavanje pripada gospodarskim organizacijam. Iz vsega opisanega sledi, da so kvalifikacije nepotrebne, če pa določeno gospodarsko organizacijo kadrujejo s po starilih kvalifikacijskih stopnjah, je to samo njihova nova skrb in naloga.

Naloga poklicnih šol pa je, da z načrtnim nadinom izobraževanja,

s sistematičnim praktičnim usposabljanjem na delovisku (v šolskih delavnicah ali izven njih) usposobljati državljanje za izvrševanje določenega poklica. V svojem izobraževalnem načrtu mora šola zagotoviti tale izobraževanje področja:

strokova (strokovna praksa in teorija),

družbenega (družbeno - ekonomika vzgoja in ideološko-politična znanja),

splošna (materin jezik, higieno-szdravstvene vrednosti, matematika, fizika, kemija).

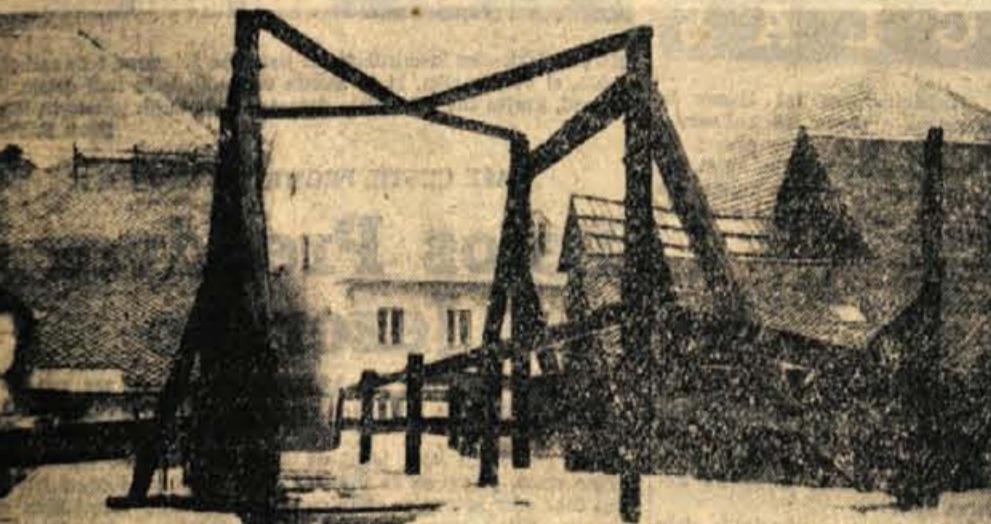
Poklicne šole bodo sprejemale le absolvente osnovnih šol, ki so uspešno končali osmji razred. Le tako bo mogoče ovredi star, klasičen način izobraževanja, kjer je izobraževalna doba trajala skoraj za vse poklice tri leta

Zagotoviti je treba sredstva za stolpnico

Stanovanjski problem v Tržiču je prav gotovo bolj v sklep, da njihovo podjetje zagotovi kot v manjšakatem drugem mestu na Gorenjskem. Stvilna nova stanovanja spričo vse večjega porasta prebivalstva - zlasti pa delavcev v industriji - ne dohašča potreb.

Natfri, da bi v Tržiču zgradili stanovanjsko-trgovski center, že obstajajo. V tem centru predviđena tudi stolpnica z 80 stanovanji. Stolpnice bi v Ishko lotili že letos, seveda če bodo za to dovolj zainteresirana vira tržička podjetja, ki bi morala zagotoviti sredstva. Spričo pomanjkanja sredstev se gradnje ostalih objektov letos ne bi bilo moč lotiti. Torej gre za 335 milijonov dinarjev oziroma za novo stolpnico ali 80 stanovanji. Z gradnjo tega pomembnega objekta bi lahko pričeli že letos, stolpnica pa bi bila vsejiva leta 1968.

O tem, kako naj bi doteleka sredstva za gradnjo, sta bila že dva posovora s predstavniki gospodarskih organizacij na ObLO, vendar konkretni zaključkov še ni. Dosej je le

Most v Zeleznikih, preko katerega vodi pot na pokopališče, je že popolnoma dotrajan in upravičeno klice po obnovi.

Skrb za gozdove in gozdne poti

Zadnje čase vedno ved razpravljamo o gozdovih in ugotavljamo, da moramo prekiniti s staro miselnostjo, da so gozdne površine samo vir bogastva in da od nas

L O Š K I DELAVEC

niti ne zahtevajo. Zato tudi vse bolj vidimo, da moramo za varstvo in urejanje gozdov v prihodnje bolj skrbeti in da je za ta dela nujno potreben zagotoviti potrebnna finančna sredstva. V tej smeri so v gozdovih na področju Skofjeloške občine gospodarili že lani, dejprav se ni pokazala potreba po večjih varstvenih delih. Skodljivi se namreč niso pojavili;

O sedanjem in prihodnjem delu

Skofja Loka, 13. marca - Danes popoldne je bil tu posvet predstavnikov Stanovanjske skupnosti Skofja Loka in zastopnikov državno-političnih organizacij v občini. Na sestanku so obravnavali doseganje delo in probleme, ki se pojavljajo s tem v zvezi. Na podlagi današnje razprave bodo pravili določene zaključke in smernice za prihodnje delo oziroma napotke za nadaljnji razvoj servisov. Več o tej problematiki bomo poročali v eni izmed naslednjih številk našega lista.

Več skrbi za mehanizacijo

Kmetijske organizacije v Skofjeloški občini razpolagajo z desetimi traktorji. Vendar pa njihovo

ČP Gorenjski tisk
obvešča, da ima naslednje telefonske številke:

direktor in računovedstvo 24-75

odgovorni urednik, naročniški oddelek 21-80

obrat tiskarna 28-97

redakcija Glasa 24-37

oskrbovanje v tem času ni bilo novsme zadovoljivo. To nam potrdi tudi ugotovitev zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo. Ta je namreč oktobra preteklo leta organizirala pregled vseh traktorjev. Omenjena inspekacija je ugotovila, da niti eden izmed vseh desetih traktorjev ni bil popolnoma oskrbovan. Vzrok za tako stanje je med drugim verjetno tudi premajhna strokovnost traktoristov.

GLAS
V vsako hišo

Obeti za uspešno delo

NOVI IZVRŠNI ODBORI ŽE KAŽEJO VECJE SPOSOBNOSTI ZA VODENJE SINDIKALNIH PODRUŽNIC

Pred dnevi so se v Tržiču ustali predsedniki sindikalnih podružnic in razpravljali o metodah in sistemu dela vodstev sindikalnih organizacij. O pomenu tega sestanka in o njegovih zaključkih nam je predsednik ObSS Viktor Kralj povedal naslednje:

"V prvih vrstah nas je zanimalo, kako so se novi izvršni odbori vključili v delo. Ugotovitev vseh je bila, da je že začetek pokazal precejšnji napredki v primerjavi s preteklostjo. Vse kaže, da bodo novi odbori - novi kadri - kas svojim načinom, stari odbori večkrat niso bili,

Na posvetu smo precej razpravljali o decentralizaciji sindikalnih podružnic, kar pride razumljivo v poštev v večjih delovnih kolektivih.

Vrhni. Ce je jasno, da je za samoupravljanje potrebnega decentralizacije, je razumljivo - potrebnega tudi za sindikat, ki so najboljši delavščekom upravljanju. Decen-

tralizacijo so izvedli že v Tovarni kosi in arponi, kmalu pa bo bodo tudi v Poko, KPT in Runu. Če gremo že mimo tega, da so kolektivi tokrat izbrali sposobnejša vodstva v sindikatih, lahko že radi decentralizacije v prihodnje pridajemo veliki uspehi."

Na omenjenem posvetovanju so razpravljali tudi o izobraževanju. Zato nas je zanimalo, kakini so bili zaključki glede tega.

"Gavorili smo o treh oblikah izobraževanja, ki so se že dosegli uveljavljajo v praksi. Te oblike so: seminarji (prvi dnevni seminar bo že ta mesec za predsednike sindikalnih podružnic), izmenjava izkušenj med posameznimi izvršnimi odbori sindikalnih podružnic in posveti po panogah gospodarstva, ki naj bi se jih udeležili predsedniki delavščekov avtovalov, upravnih odborov, sindikalnih podružnic in direktorji podjetij."

B. Fajon

Polovica brez malic

NAD MILIJON DINARJEV JE DAL RK ZA POMOC TRŽISKIM SOLSKIM MLECNIKU KUHINJAM

Na območju tržiške občine je starih. Prav gotovo da spomeniš šoli, te va imajo že daje svoje mlečne kuhinje. Seveda imajo te kuhinje boljše ali slabše delovne pogoje (prostor!), dve - šola na Podljubelju in osemletka "Heroja Grajzeca" v Tržiču - pa morata gostovati v privatnih pro-

Med Občinskim odborom RK in solarni je že dosegli najboljše sodelovanje, zlasti pa glede mednarodne pomoči, ki jo dobiva organizacija RK. Od maja leta 1963 do srede februarja letos so šole na območju tržiške občine dobile preko RK skoraj 11 ton pienišne mokre, nad 7 ton mleka v prahu, 1600 kg riže in 700 kg mačlob. Seveda je ta pomoč brezplačna, vendar pa znana vrednost nad 1.200.000 dinarjev.

Razen omenjenih hranil sole prekrbijo za malice tudi druga živila, ki jih je treba seveda plačati. Prav tako je treba plačati tudi stroške za pripravo malic in kuharice. Sredstva za to dobijo solske mlečne kuhinje iz solskega praznčuna, del sredstev pa prispevajo učenci sami. Prav pri teh pravipkah pa se večkrat zataknje, ker nekateri starši so niso uvideli pomena toplice malice za otroke. Čeprav si upravitelji in včitelji na posameznih šolah zelo prizadevajo, da bi jih o pomembnosti takšnih obrokov prepričali. Tako je med 2012 učencami na posameznih šolah le 1179 učencev, ki prejemajo malice. Spričo tega, da dobiva organizacija RK razen omenjene pomoči tudi izdatno pomoč od tako imenovane "Care" organizacije, bi bilo prav gotovo moč zagotoviti malice tudi za ostale otroke, seveda če bi bilo za to več razumevanja prvenstveno pri starših, česar je pošredni denar. O tem in drugih problemih se bodo člani RK posovorili tudi zvezde v sejni dvorani ObLO Tržič na rednem letnem občnem zboru ObLO RK. - B. F.

P.

predvideno za njihova popravila dva milijona 290 tisoč dinarjev, za rekonstrukcijo gozdnih poti pa devet milijonov pet sto tisoč din.

Na javno gozdarsko službo bo odpadlo nad 8 milijonov, za urejanje gozdov pa milijon in 600 tisoč din.

Na tem območju je namreč precej površin, ki jih bo treba v prihodnje pogozditi oziroma drugače usposobiti za večjo proizvodnjo. Preostali zmesek za gojenje gozdov v letošnjem letu pa bi si prenesevali delli področji Skofja Loka in Gorenja vas, in sicer tako, da bi na Gorenja vas odpadio pet milijonov 115 tisoč dinarjev, na Skofjo Loko pa 4 milijone 687 tisoč dinarjev. Za varstvo gozdov pa so letos v gozdnem skladu

posamezne manjše primere pa so reševali gozdni posestniki sami. - Določeni sredstva za varstvo gozdov so porabili tudi za nakup krme za ptice. Obnavljati so pričeli tudi požarna steze. To delo se je namreč v prejšnjih letih bolj ali manj zanemarilo, zato je bilo še tem bolj potrebno. S tovrstnimi deli bodo nadaljevali tudi letos.

Pristojni organi so že izdelali finančni načrt gozdne skladne za leto 1962. Po tem predlogu naj bi gozdni sklad v skofjeloški občini letos razpolagal z nekaj več kar 43 milijoni dinarjev po odbitku deset procentne obvezne rezerve. Razumljivo je, da največ dohodka predstavlja redni letni dotok in da so prenesena sredstva iz preteklega leta le malenkostna. Finančni načrt gozdne skladne v občini Skofja Loka določa, da bi letos porabili za gojenje gozdov skoraj 19 in pol milijona dinarjev. Od tega zmeska bo odpadlo največ sredstev, in sicer skoraj deset milijonov dinarjev, na področje Gozdarsko-kmetijske zadruge za Selško dolino. Na tem območju je namreč precej površin, ki jih bo treba v prihodnje pogozditi oziroma drugače usposobiti za večjo proizvodnjo. Preostali zmesek za gojenje gozdov v letošnjem letu pa bi si prenesevali delli področji Skofja Loka in Gorenja vas, in sicer tako, da bi na Gorenja vas odpadio pet milijonov 115 tisoč dinarjev, na Skofjo Loko pa 4 milijone 687 tisoč dinarjev. Za varstvo gozdov pa so letos v gozdnem skladu

predvideno za njihova popravila dva milijona 290 tisoč dinarjev, za rekonstrukcijo gozdnih poti pa devet milijonov pet sto tisoč din.

Na tem območju je namreč precej površin, ki jih bo treba v prihodnje pogozditi oziroma drugače usposobiti za večjo proizvodnjo. Preostali zmesek za gojenje gozdov v letošnjem letu pa bi si prenesevali delli področji Skofja Loka in Gorenja vas, in sicer tako, da bi na Gorenja vas odpadio pet milijonov 115 tisoč dinarjev, na Skofjo Loko pa 4 milijone 687 tisoč dinarjev. Za varstvo gozdov pa so letos v gozdnem skladu

posamezne manjše primere pa so reševali gozdni posestniki sami. - Določeni sredstva za varstvo gozdov so porabili tudi za nakup krme za ptice. Obnavljati so pričeli tudi požarna steze. To delo se je namreč v prejšnjih letih bolj ali manj zanemarilo, zato je bilo še tem bolj potrebno. S tovrstnimi deli bodo nadaljevali tudi letos.

P.

predvideno za njihova popravila dva milijona 290 tisoč dinarjev, za rekonstrukcijo gozdnih poti pa devet milijonov pet sto tisoč din.

Na tem območju je namreč precej površin, ki jih bo treba v prihodnje pogozditi oziroma drugače usposobiti za večjo proizvodnjo. Preostali zmesek za gojenje gozdov v letošnjem letu pa bi si prenesevali delli področji Skofja Loka in Gorenja vas, in sicer tako, da bi na Gorenja vas odpadio pet milijonov 115 tisoč dinarjev, na Skofjo Loko pa 4 milijone 687 tisoč dinarjev. Za varstvo gozdov pa so letos v gozdnem skladu

posamezne manjše primere pa so reševali gozdni posestniki sami. - Določeni sredstva za varstvo gozdov so porabili tudi za nakup krme za ptice. Obnavljati so pričeli tudi požarna steze. To delo se je namreč v prejšnjih letih bolj ali manj zanemarilo, zato je bilo še tem bolj potrebno. S tovrstnimi deli bodo nadaljevali tudi letos.

P.

predvideno za njihova popravila dva milijona 290 tisoč dinarjev, za rekonstrukcijo gozdnih poti pa devet milijonov pet sto tisoč din.

Na tem območju je namreč precej površin, ki jih bo treba v prihodnje pogozditi oziroma drugače usposobiti za večjo proizvodnjo. Preostali zmesek za gojenje gozdov v letošnjem letu pa bi si prenesevali delli področji Skofja Loka in Gorenja vas, in sicer tako, da bi na Gorenja vas odpadio pet milijonov 115 tisoč dinarjev, na Skofjo Loko pa 4 milijone 687 tisoč dinarjev. Za varstvo gozdov pa so letos v gozdnem skladu

posamezne manjše primere pa so reševali gozdni posestniki sami. - Določeni sredstva za varstvo gozdov so porabili tudi za nakup krme za ptice. Obnavljati so pričeli tudi požarna steze. To delo se je namreč v prejšnjih letih bolj ali manj zanemarilo, zato je bilo še tem bolj potrebno. S tovrstnimi deli bodo nadaljevali tudi letos.

P.

predvideno za njihova popravila dva milijona 290 tisoč dinarjev, za rekonstrukcijo gozdnih poti pa devet milijonov pet sto tisoč din.

Na tem območju je namreč precej površin, ki jih bo treba v prihodnje pogozditi oziroma drugače usposobiti za večjo proizvodnjo. Preostali zmesek za gojenje gozdov v letošnjem letu pa bi si prenesevali delli področji Skofja Loka in Gorenja vas, in sicer tako, da bi na Gorenja vas odpadio pet milijonov 115 tisoč dinarjev, na Skofjo Loko pa 4 milijone 687 tisoč dinarjev. Za varstvo gozdov pa so letos v gozdnem skladu

posamezne manjše primere pa so reševali gozdni posestniki sami. - Določeni sredstva za varstvo gozdov so porabili tudi za nakup krme za ptice. Obnavljati so pričeli tudi požarna steze. To delo se je namreč v prejšnjih letih bolj ali manj zanemarilo, zato je bilo še tem bolj potrebno. S tovrstnimi deli bodo nadaljevali tudi letos.

P.

predvideno za njihova popravila dva milijona 290 tisoč dinarjev, za rekonstrukcijo gozdnih poti pa devet milijonov pet sto tisoč din.

Na tem območju je namreč precej površin, ki jih bo treba v prihodnje pogozditi oziroma drugače usposobiti za večjo proizvodnjo. Preostali zmesek za gojenje gozdov v letošnjem letu pa bi si prenesevali delli področji Skofja Loka in Gorenja vas, in sicer tako, da bi na Gorenja vas odpadio pet milijonov 115 tisoč dinarjev, na Skofjo Loko pa 4 milijone 687 tisoč dinarjev. Za varstvo gozdov pa so letos v gozdnem skladu

posamezne manjše primere pa so reševali gozdni posestniki sami. - Določeni sredstva za varstvo gozdov so porabili tudi za nakup krme za ptice. Obnavljati so pričeli tudi požarna steze. To delo se je namreč v prejšnjih letih bolj ali manj zanemarilo, zato je bilo še tem bolj potrebno. S tovrstnimi deli bodo nadaljevali tudi letos.

P.

predvideno za njihova popravila dva milijona 290 tisoč dinarjev, za rekonstrukcijo gozdnih poti pa devet milijonov pet sto tisoč din.

Na tem območju je namreč precej površin, ki jih bo treba v prihodnje pogozditi oziroma drugače usposobiti za večjo proizvodnjo. Preostali zmesek za gojenje gozdov v letošnjem letu pa bi si prenesevali delli področji Skofja Loka in Gorenja vas, in sicer tako, da bi na Gorenja vas odpadio pet milijonov 115 tisoč dinarjev, na Skofjo Loko pa 4 milijone 687 tisoč dinarjev. Za varstvo gozdov pa so letos v gozdnem skladu

posamezne manjše primere pa so reševali gozdni posestniki sami. - Določeni sredstva za varstvo gozdov so porabili tudi za nakup krme za ptice. Obnavljati so pričeli tudi požarna ste

PRED KONFERENCO ZVEZE KOMUNISTOV V JESENISKI ŽELEZARNI

Uveljavljanje zborov proizvajalcev v ekonomskih enotah

V nedeljo, 18. marca, se bodo sedili na redni letni konferenci komunisti jeseniske Železarni. Osnovna tema razprav na konferenci bo prav gotovo gospodarjenje v Železarni in uveljavljanje zborov proizvajalcev po ekonomskih enotah.

Ko so se v Železarni lani odločili za obliko zborov proizvajalcev ekonomskih enot, so računali s tem, da bo vsaka nova oblika terjala določen čas za uveljavitev. Zato so osvojili tudi predlog, da za začetek volijo tudi delavske svete in upravne odbore ekonomskih enot. Sedaj v Železarni že ugotavljajo, da se delavski sveti in upravni odbori ekonomskih enot zelo nagni uveljavljajo. To potrjujejo tudi sklepi, ki jih sprejemajo. Razveseljivo je tudi to,

Prav je, da bodo komunisti jeseniske Železarni postavili to na dnevni red konference. Toda ali so storili dovolj, da bi vsi zbori tako dobro delali? Komunisti so se v začetku načelno strinjali z obliko zobra proizvajalcev ekonomskih enot kot edino možnostjo neposrednega upravljanja, vendar sedaj ugotavljajo, da pri konkretni akciji za uveljavljanje posameznih zborov niso storili vsega.

Komunisti v jeseniski Železarni se zavedajo, da čim širi je krog proizvajalcev, med katerimi delajo in na katere hočejo vplivati, tem trdnejša morata biti njihova enotnost in stalnica. Zato je njihova želja, da bi vključili v neposredno upravljanje slehernega proizvajalca.

Ko bodo komunisti jeseniske Železarni obravnavali gospodarjenje v preteklem letu, ne bodo operirali s številkami. Opozorili bodo le na nekatere probleme, ki so lani vplivali na gospodarjenje v Železarni. V drugem polletju lani se tudi v Železarni začeli izpopolnjevati gospodarjenje, ki v večji meri kot prej sprošča delovanje ekonomskih zakonov in še bolj dosledno uveljavlja načelo delitve po delu. Komunisti v Železarni že sedaj ugotavljajo, da njihovo podjetje ni vzel dolj resno delovanja novega načina gospodarjenja. To se je pokazalo med letom, ko niso bili pripravljeni na vse posledice, ki jih je prinesel novi sistem (pomanj-

kanje surovin, pomanjkanje obratnih sredstev, porast dolžnikov, zvečanje materialnih stroškov itd.). Razen objektivnih težav, ki so jih imeli lani, je bila tudi kopica subjektivnih, kar je vse skupaj vplivalo, da lani v Železarni niso dosegli vseh nalog, ki so jih zadali na začetku leta.

M. Živković

PES PO ZADARSKIH OTOKIH

Jesenice, 13. marca — Sinoči je jesenika Delavska univerza organizirala v dvorani Delavskega doma zanimivo predavanje pod naslovom »PES PO ZADARSKIH OTOKIH«. Predaval je inž. Milan Ciglar. Predavanje je popestrilo 210 barvnih diapositivov. Škoda je, da med Jesenicanami ni za predavanja, ki jih organizira Delavska univerza, večjega zanimanja, čeprav so ta izredno pestra, poučna in zanimiva. Največ se zbere do 25 poslušalcev, kar je za Jesenice pravzaprav porazno. — M. Z.

NAŠ RAZGOVOR

Deset let neutrudnega dela

— Da je kulturnoprosvetno delo takoj živahno, se imamo verjetno zahvaliti temu, da je Zalog precej odmaknjeno od večjih krajev. — je pripovedoval Jože Stare, ko sem ga poiskal na tamoznji šoli. Tam opravlja službo članske, vsekakor pa ga obremenjuje še dolga vrsta drugih drobnih opravil. Lahko bi mi dejal: človek za vse. Tudi v kulturnoprosvetnem delu je našel široko neobdelano področje. Potem je pripovedoval:

— Prosветno društvo »Prežihov Vorane« vključuje dramsko, pevsko, šahovsko in lutkovno sekcijo in knjižnico. Organizirali smo tudi plesni tečaj. Pouk je vsako nedeljo, trajal pa tri mesece. Obiska smo prav veseli.

Potem me je zanimalo, kako delujejo posamezne sekcije.

— Težav pravzaprav ne manjka, pa jih kar premagujemo. V tej sezoni smo naštudirali Finžgarjevo »Verigo«, razen tega pa skrb dramske sekcije tudi za razne pravslave in druge prireditve.

Pri tem pa se je tovarši Stare skoraj posrečilo utajiti, da se razen režije ukvarja tudi s pisanjem odrskih tekstov. Pred kratkim je zrejal svojo enodejnik »Na letovišču«, za pustne dni pa je napisal skeč »Pod roznato planino«. Razen tega ima »na vesti« tudi tridejanko »Doma je najlepše in še nekaj krajših tekstov. Ko je pozneje pripovedoval o delu 24-članskega mešanega pevskoga zobra, je moral priznati, da tudi tega vodi on. Prav gotovo se s takšnim »človekom za vse« zlep-

ne morejo pohvaliti druga prosvetna društva.

— Pevski zbor sodeluje po potrebi v igrah, potlej na proslavah, predstavlja pa se je tudi s samostojnim koncertom pod naslovom »Večer narodnih pesmi«. Nastopil je doma in v Spodnjih Brnikih in dosegel lep uspeh.

Ko je tovarši Stare pripovedoval o delu knjižnice in moral priznati, da je tudi knjižnica,

KRANJSKI GLAS

— Knjižnica ima 261 članov in razpolaga z okrog 800 knjigami, je pripovedoval. — Kar precej živahno je vsako nedeljo, ko si všeči izposajajo nove knjige. Za pesteriški izber pa skrb kranjska potujoča knjižnica, ki nam v kovčkih posilja novo berilo.

Tistikrat sem zvedel, da so tudi klubski večeri dobro obiskani, kar je predvsem uslužba televizorja. V okviru Delavske univerze so letos privedli kar šest predavanj, manj zadovoljen pa je tovarši Stare z delom šahovske sekcije.

— Ljudje radi žahiroj, je povedal, — nimajo pa pravega vodstva, ki bi sekciji zajamčilo načrino delo.

Potem me je zanimalo, še delo lutkovne sekcije, ki je v preteklosti dosegla tako lepe uspehe.

— Letos počiva, — je tovarši Stare nerad priznal. — Tovariš Palmarjeva, ki je vodila lutkarje, je lani zaradi bolnici izpregla.

Ob tej priložnosti sem pokramnil tudi s požrtvovalno lutkarico. Povedala je, da se delu z lutkami ni odrekla, čeprav je čez mere zaposlena. Vsekakor pa se prihod-

Ko pod jeklenimi konstrukcijami jeseniske Železarni teče razbijajoči jeklo, si obiskovalka, ki je morda v mladih letih tudi delala v Železarni, krajša čas z branjem časopisa v spodnjih prostorih Kazne.

Foto: F. Perina

NASE CESTE, PROMET IN MOŽNOSTI

Letos Preddvor - Jezersko

PRIORITETA ZA MODERNIZACIJO, KI BO VELJALA NAD 100 MILIJONOV DINARJEV

Če so se šoferji kdaj jezili na kakšno cesto, potem so se v zadnjem času prav gotovo na cesto na Jesersko. Kljub temu, da vsako leto porabijo 8 do 9 milijonov dinarjev za vzdrževanje te ceste, je njen stanje vse bolj kritično. Mimo lanskih poplav in drugih vzkrov je temu »kriv« tudi vse močnejši promet, saj vozijo tam mnogi redni avtobusi, tovornjaki z lesom itd. Prav tako je ta cesta pomembna za domači in mednarodni turizem.

Spricu takih ugotovitev so se republiški in okrajni organi moralni sprizgniti s stanjem in priznati tej cesti prioriteto pri modernizaciji. V programu za vzdrževanje, obnovino in rekonstrukcijo cest v letosnjem letu so v prvi vrsti upoštevali potrebe te ceste. V zadnjih letih so morali tako prioriteto priznati cesti Bled-Bohinj, nadalje Jesenice-Podkoren, cesti po Selški dolini in cesti po Pošlanski dolini itd. Stroški za modernizacijo od Preddvora do Jeserskega v dolžini 18,9 km bodo obsegali (že po sedanjem predlagu) okrog 107 milijonov dinarjev. Polovico teh izdatkov (43,5 milijonov) bodo krili iz republiških virov, občina Kranj in OLO pa bi prispevala enak delež — po 26,750 tisoč dinarjev. Tako upajajo, da bodo do cesto v glavnem že letos uredili.

Problem te ceste je prišel še posebno do izraza lani ob neurju in povrnji na tem območju, ko so jo mnogi ludourniki, zemeljaki plazovi in narasia Kokra močno poskodovali.

Po prvem predlogu bi stroški znašali okrog 230 milijonov dinarjev. Potem so se sporazumi, da bodo cesto povsod modernizirali po sedanji, stari trasi, da bodo v glavnem vse dosegad mostove še pustili kot začasno rešitev itd. Niso pa se mogli izogniti nekaterih nujnih regulacijskih in drugih del po lanskih poplavah, kar bo tudi zneslo okrog 20 milijonov dinarjev, tako da so celotne stroške znižali trenutno na 107 milijonov.

njo sezono mladim gledalcem obetajo novo naštudiranje lutkovne igre.

Ko sem se poslovil, mi je prillo na misel, kakšna bo kronika kulturnega dela v Zalogu čez n. pr. dve leti. Tovariš Stare je namreč mimogrede omenil, da bo verjetno moral zapustiti Zalog. Menda mu tamožnja šola ne bo mogla ved nuditi polne zaposlitve. Ce se bo njegova bojazen uresničila, tedaj bo kulturnoprosvetna dejavnost izgubila reziserja, igralca, povedovje, knjižnica in še marsikaj — predvsem pa pozrtvovalnega kulturnega delavca, ki je v desetih letih neutrudnega dela vkljek na krajtu teden in lepo kulturno podobo.

— S. S.

Ne bo dolgo in v Zalogu pri Cerkjih bodo dobili zbiralnico mleka in trgovino. Poslopje, ki ga prikazuje naša sliku, gradita trgovska podjetja Krvavec iz Cerkelj in KZ Cerkle. Za gradnjo sta investitorja doslej porabila nekaj čez 9 milijonov dinarjev.

JESENISKI KOVINAR

da v razpravah sodelujejo skoraj vsi člani ekonomskih enot. Kot menijo na tovarniškem komiteju Zveze komunistov, se bodo na konferenci več zadržali pri oceni delovanja zborov proizvajalcev ekonomskih enot.

Zbor se v večina ekonomskih enotah v Železarni redno sestaja. Zaradi pa so nekateri tudi tak, ki so bili le nekajkrat sklepni in celo tak, ki se v šestih mesecih delovanja niso sestali niti enkrat.

O razvoju jeseniskega Avtoservisa smo že pisali. Takrat smo tudi omenili, da bodo nabavili tri nove avtobuse tipa trolejbus. Enega od teh so že dobili

Seminarji za člane delavskih svetov

Delavska univerza na Jesenicah je že tretjič organizirala dva seminarja za člane delavskih svetov jeseniskih delovnih kolektivov. Prvega obiskuje 24, drugega pa 31 sestudentov.

Seminarja sta v večernih urah, in sicer vsak dan razen sobote in nedelje. Na sporednu imajo zanimive teme, in sicer med drugim sistem družbenih ureditev FLRJ, o delovnih odnosih, o pravicah in

VABILO

NA IV. REDNI LETNI OBCNI ZBOR VODNE SKUPNOSTI Gorenjske

Upravni odbor Vodne skupnosti Gorenjske, Kranj sklicuje na podlagi 15. člena pravil IV. redni letni občni zbor Vodne skupnosti Gorenjske za 23. marca 1962 ob 8.30 uri v sejni dvorani zobra proizvajalcev OLO Kranj z naslednjim dnevnim redom:

- Otvoritev občnega zobra
- Izvolitev organov občnega zobra
 - predsedstva,
 - overovateljev,
 - verifikacijske komisije
- Poročilo upravnega odbora in direktorja
- Poročilo verifikacijske komisije o udeležbi na občnem zboru
- Sklenitev o vključitvi in izbrisu iz članstva
- Razprava in sklenitev o zaključnem računu s poročilom nadzornega odbora
- Pričevanje in sklepanje o dopolnitvi upravnega in nadzornega odbora
- Slanje o predlogu upravnega odbora o določitvi vodnega prispevka članov za leto 1962
- Sklenitev o predračunu dohodkov in izdatkov Vodne skupnosti Gorenjske za leto 1962 ter pooblastilih upravnemu odboru
- Razprava in sklenitev o delni spremembi pravil Vodne skupnosti Gorenjske.

Vsi delegati naj prinesejo s seboj pismena pooblastila.

Upravni odbor
Vodne skupnosti Gorenjske

ČP GORENSKI TISK uredništvo »GLASA« sprejme v honorarno zaposlitev

KOMERCIALISTA — AKVIZITERJA

za prodajo vseh publikacij oddelka za komercialni tisk. — Pogoji dela in zasluzek po dogovoru.

Seveda pa bodo tudi tokrat imeli več možnosti tisti, ki bodo plačali naročnino za vse leto in tisti, ki so že dajejo naročniki

R. C.

Doslej največje žrebanje za naše naročnike

Dva moped, televizijski sprejemnik, dva radijska sprejemnika in drugi bogati dobitki

Dobiti so lahko vaši, če boste pravočasno poravnali vsaj polletno naročnino

Naročnino poravnajte najkasneje do 5. maja 1962

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodam veljivo stanovanjsko hišo z lokalom v bližini Kranja primerno za obrtnika. — Naslov v oglašnem oddelku.

Prodam krave, ki bo v prvih dneh aprila teletina in radioaparati. — Sitar, Krize 34.

Prodam zazidljivo parcelo. — Počasne 12, Podnart.

Prodam lepa in močna drevesca Jablan - zimskih vrst, po ugodni ceni. — Gorenja Sava 6, Kranj.

Prodam pomivalno mizo. — Stražnika 31, Kranj.

Prodam 4000 kg sladkega sene in licerne. Naslov v ogl. odd.

Prodam nova vrata za peč iz nerjavljega železa. Naslov v ogl. oddelku.

Ugodno prodam motorno kolo -Jawa- 175 ccm. — Senčur 273.

Prodam 2 pradišča po 50 kg težka

- Suha 20, Kranj.

Prodam pradišče, 85 kg težkega.

- Trboje 4, Smlednik.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o žrebanju srečk, ki je bilo dne 10. marca v Beogradu.

Srečke so zadele dobitek din

0 400

13220 40.400

73460 40.400

88480 40.400

98630 40.400

21 1.000

51 600

71 600

461 4.000

761 10.000

28421 41.000

38371 80.000

79331 40.000

423771 5.000.000

22 800

52 600

38262 60.000

93272 60.000

485893 400.000

34 800

54 800

74 600

19784 80.000

71414 60.000

71744 200.000

99944 60.000

078134 400.000

548244 2.000.000

72624 40.000

28 600

28325 100.600

49055 60.000

6 400

9630 20.400

44718 60.400

46816 80.400

68826 60.400

47 1.000

57 800

97 2.000

44727 40.000

79077 60.000

83247 81.000

070897 602.000

122827 400.000

486947 401.000

28 1.000

338 4.000

488 8.000

29555 60.000

65438 80.000

74498 80.000

95828 41.000

95408 80.000

92338 80.000

59 600

7359 20.800

19759 80.600

22219 60.000

27179 40.000

52469 100.000

67469 80.000

381789 600.000

415039 1.000.000

Motorno kolo -NSU-Maxi- 175 ccm zamenjani za moped »Cobrino«. — Naslov v oglašnem oddelku.

Izgubil sem aktovko na cesti Vodice-Skravica. — Vrniti Janku Koscu, Valburga 24, Smlednik.

Cebelarska družina Nakle organizira v nedeljo, 18. marca, ob 14. uri v Zadružnem domu v Naklem, zanimivo predavanje »Pomen čebel pri naprednem sadjarstvu.« Prikazana bosta tudi dva filma. — Vabiljeni vsi čebelarji in sadjarji. Vstopnine ni.

objave

R A Z P I S

Institut za sociologijo Univerze v Ljubljani, Trg revolucije 1. razpisuje

HONORARNO ZAPOSЛИTEV
ZA IZPRAŠEVALCE
(ANKETARJE)

Potrebno je večje število anketerjev za ustmeno izpraševanje pri znanstvenih raziskavah na terenu. Pogoji so naslednji:

1. starost od 24 - 60 let

2. izobrazba - srednja ali srednja strokovna šola

3. možnost da se 30 do 60 dni v letu udejstvuje pri tem delu, del teh dni celodnevno

4. honorar po pogodbi - glede na količino dela.

Prijave naj vsebujejo:

1. ime in priimek

2. izobrazbo

3. kraj in občino stalnega bivališča

4. točen naslov z eventuelno telefonsko številko in navedbo mrežne zaposlitve.

Prijave pošljite vodi področnega centra raziskovalne mreže, tov. Majdi Mencingerjevi, Kranj, Stritarjeva 5.

Planinsko društvo Kranj vas vabi na redni letni občni zbor, ki bo v četrtek, 15. marca (in ne v sredo 14. marca, kot je bilo objavljeno v sobotni številki Glas), ob 19. uri v dvorani OLO Kranj. Dnevnih red običajen.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob težki izgubi naše drage mame

IVANE LANGERHOLC, roj. Krmelj

Izrazili sožalje, poklonili vence in jo spremili na zadnjo pot, izrekamo iskreno zahvalo.

Posebno zahvalo smo dolžni dr. Bračkovi za dolgotrajno in tako skrbno zdravniško pomoč, g. Rozi Čuk za neutrudljivo postrežbo med njenim bolezničnim, g. Župnik Mihi Golobu in dobrim sedom, ki so nam stali ob strani v najtežih urah. Nadalje se zahvaljujemo ustanovni ZZS, podjetju »Torbica« za vsestransko pomoč in duhovščini.

Se enkrat vsem za vse najlepša hvala!

Zahvaljujem: mož Ignac, hčerki Marica in Minka, zeta Stefan in Janez, snaha Mici, vnuki Slavko, Milan, Boris in Sandi in vnukinja Jana in Lidiya.

O S M R T N I C A

Dotrpela je naša nenadomestljiva, zlata mama, babica, prababica, sestra in tetka

IVANKA VERTOVSEK

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 15. marca 1962, ob 16. uri izpred križišča.

Kranj, Senčur, Poljčane, Ljubljana, Tovarnik, Graz, dne 13. marca 1962

Zahvaljujem: državljanka Vertovšek, Sodnik, Heric, Paternost, Ponikvar, Dr. Cvejč in ostalo sorodstvo

pomolu. Voda je bila pokrita z oljem in razno umazanijo. Mimo nas so plavali sivi, na pol grili kosi mesa. Vsiljiv duh vsega tega kraja je legel čez nas kot ogrnjalo.

Ob pomolu je bil privezan norveški »stok-a-tok«, na katerega so nakladali zaboje s kitovim mesom. Za njim je bila velika ploščad, na kateri so ležali ostanki zadnjega kita. Parne žage z dolgimi navpičnimi listi so se zažirale v mogično hrbitenico in jo delile na primerne kose. Na koncu pomola je stala majhna skupina mož in opazovala naše pristajanje.

Jorgensen je prišel na palubo in zrl na tovarno in okolico. Zavil sem do pomola in pristal nekoliko dalje od ladje za prevoz mesa. Iz skupine ljudi se je izločil starejši moški in nam prišel naproti. Bil je visok in suh in pod njegovimi belimi lasmi je bil njegov obraz videti kot iz mahagonija.

»God dag, herr direktör, je zaklical Jorgensen. Njegove nežne naškrata spominjajoče poteze so se raztegnile v smehljaj, kotički njegovih oči pa so bili obkroženi z majhnimi gubicami.

Spiezal sem prek ograje in skočil na pomol.

»To je vodja postaje, gospod Kielland,« ga je Jorgensen kratko predstavil. In potem je nadaljeval v angleščini: »No, Kielland, kaj ste ugotovili o poslikiji kitovega mesa v Angliji? Kako je prišlo sporodilo tja?«

Kielland je napravil z rokami obupno kretnjo. »Zal mi je,« je dejal, »prav ničesar nisem mogel ugotoviti. Zato nimam nobenega pojasnila.«

»Ali ste povprašali vse ljudi?«

»Da, herr direktör. Ničesar ne vedo. Vse skupaj mi je popolna uganka.«

»Katerje kitovkove so bile tedaj v pristanišču?« sem vprašal.

»All je bila tudi Hval Ti med njimi!« Jorgensonov glas je zvenel ostro in odločno. Zdaj je za tega človeka ne bi hotel nikoli delati.

Toda Kielland zaradi tega direktorjevega načina ni bil prav nič spremnen svojega vedenja. »Da,« je odgovoril nekoliko presenečen.

»Da, Hval Ti je bila tedaj tu. Lovaa je prav tedaj priprjal kita. V tej sezoni je bil prvi. Od koder veste to?«

»Od kod to vem se vas ne tiče,« je odgovoril Jorgensen. »Pričite sedaj v pisarno, rad bi se pogovoril z vami.« Odšel je skozi skladnično poslopje.

Kielland se je smehljaje obrnil k meni. »Najbolje storimo, če gremo za njim,« je dejal.

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

HRVATSKO-SLOVENSKA KEGLJAKSA LIGA

Izpolnjena pričakovanja

Slovenska in hravatska kegljaka zveza sta po zaključku republiških prvenstev organizirali skupno tekmovanje najboljših 8 možkih vrst iz vseh republik. S tem naj bi se počelo zanimanje za kegljake šport in izpolnjena kvaliteta najboljših jugoslovenskih kegljakov, ki so prav v teh dveh republikah najstevilnejši in zanesljivi.

Dosežena je bila vrsta odličnih rezultatov in tudi rekordni izid.

Ljubljana se je postavila z novim državnim klubskim rekordom 5337 kegljev, njen Član Modic pa je z 972 izenalil državni

DOKUMENTI

DOKUMENTI

DOKUMENTI

IVAN JAN

82

CANKARJEVCI

Henrik Biček je med ranjenci sedel v kleti na sodu. Medtem sta se vodnika dogovarjala o proboru. Ta čas je bila ura okoli dveh — in mesec se je pravkar pogreznal za Jelovico.

Zdaj bo treba udariti!

Toda vodnika se gleda smeri nista zedinila. Po daljem prekjanju sta odločila: če bodo šli v smer, ki jo je izbral Pečnik, bo šel naprej njegov vod, če bodo udarili v Bičkovo smer, bodo šli naprej njegovi!

Imeli so precej mrtvih in nekaj ranjenih. Te so hoteli na vsak način tudi rešiti.

Prvi je poskusil Pečnik. Udaril je v jugozahodno smer. Toda srca ga je pustila na cedilu. Nemci so že vžgali po umikajočem se vodu in po koči. Vrnili so se z dvema ranjencema.

Spodaj v koči pa je bil Hrenik Biček ponovno ranjen. Priživjala je krogla in mu presekala lobanje po vrhu. Trenutno je izgubil zavest, potem je spet prišel k sebi. Le dihal je globoko in z glave mu je kapljala kri.

Medtem je poskusil s proborom vodnik Biček. Toda tako, da so se v sneg najprej zagnali širje borce in rili in kopali sneg med dva do tri metre visokimi smrečicami. Ko je bil izkopan nekakšen rov že precej daleč od koče, je Biček ukazal:

»Za meno, fantje!«

Razen orožja je v koči ostala skoraj vsa oprema. Fantje so se plazili, kopali in se pri tem na čelu menjavali, vendar pa je bil najdelj spredaj sam Biček, čvrstih nog in krepe postave.

Preden se je spustil v probor, se je vrnil v kočo, da vidi, kaj je z mrtvimi, kaj z ranjenci, kaj z ostalimi, kaj z bratom Henrikom!

Tovariši so mrtvi in ranjeni sloneli po tleh drug čez drugega. Proti Henriku je reklo:

»Zberi se, gremo, zadnji smo!«

Henrik je gledal in dihal globoko. Očitno mu je primanjkovala sape. France je imel baterijo. Obsveti ga in vidi, da se je medtem še nekaj zgodilo. N-naj, kar bo verjetno vzrok, da bo ob brata. Njegova lobanja je bila prebita, tako da so gledali ven možgani.

»Henrik!« pokliče spt France in mu hoče pomagati.

»Henrik!« pokliče spt France in mu hoče pomagati. prositi:

»Zame ni rešitve, naredi kar sva zmenjena!«

France gleda, poskusi, da bi ga odnesel, toda ne gre. Kako neki? In skozi suh sneg, ki še zdravega človeka zasipa in mu ne da živeti!

»Naredi in pojdi, če ne bodo oba!« komaj še priganja Henrik.

France spozna, da druge rešitve res ni... Junaki v sili storj tudi taka dejanja, in kdaj naj bi bila večja sila, če ne tedaj.

Bled in skrušen se je sklonil k mrtvemu Henriku, ki je nehal trpeti in mu odvzel uro in puško. Opasač s pištolo, ki jo je Henrik vzel novembra nemškemu žandarju v Pristavi pri Tržiču, je dal rojaku Francu Copiju, ki je bil njegov dober prijatelj.

Potem se je odločno pognal ven: »Fantje, za meno!«

Dolgo pa ni zdral spredaj. Zamenjali so ga drugi in kopali naprej. Potiho, z gotovostjo, vztrajno, z napetostjo v sebi. Ali bo počilo?

Po eni uri kopanja, brskanja in plazanja po snegu so ugotovili, da so že zunaj obroča. S seboj so imeli širje ranjence, v koči in okoli nje pa so jih pustili enajst, med njimi nekaj tako čudno umrlih tovarišev. Trinajst ur so bili v ognjenih in snežnih kleščah, a njihova trdoživojst jih je večino rešila. Vendar so morali plačati visok krvni davek. Padli so sijajni ljudje, drug boljši od drugega, med njimi tudi širje mitraljezci: Padovan, Henrik, Miha Fister, Karl Mlakar.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

BODICE

Vremenari so si letos — tako

pisali tudi v časopisih — vtepli v glavo bladno, predvsem pa hudo deževno pomlad. Ce se bo ta napoved uresničila, potlej bo jeseniški poklicni zasilski četni trda predla. Toliko dela bodo imeli doma, da na gašenje požarov sploh ne bodo več misili. Cakajte, koj vam povem, kje tiči zajec.

Ondan se je zgodilo, ko je bilo počasna na pretek. Na vseh lepenih se je začela nabirati na dvojici Gasilskega doma voda, ki je počasi narastla v prostrano pa globoko jezerje. Voda kratko malo ni morda odtekati, ker se se zamašili odtočni kanali. Pa boste rekli, zakaj jih pa ne odmašljaj! Saj, saj — takega mnenja sem bil tudi jaz. In tako so mislili tudi gasilci. Kje ste še videli gasilce, da se ne ukvarjajo s kanalizacijo. Za takšna opredila bi moral biti poskrbeti jeseniški Komunal. Tisti od Komunala so sicer obližibili, da bodo kanalizacijo počedili, pa je ostalo le pri besedah. Komunal je obližibili, voda je naraščala, gasilci so pa »nagali.« Pa so na koncu, ko je začela voda groziti, da bo vdrla v Gasilski dom, sami pljušili v roke. Pa kar s črpalko so morali lotiti precej truda, preden so se doma za silo očedili. Sicer je pa to splošen

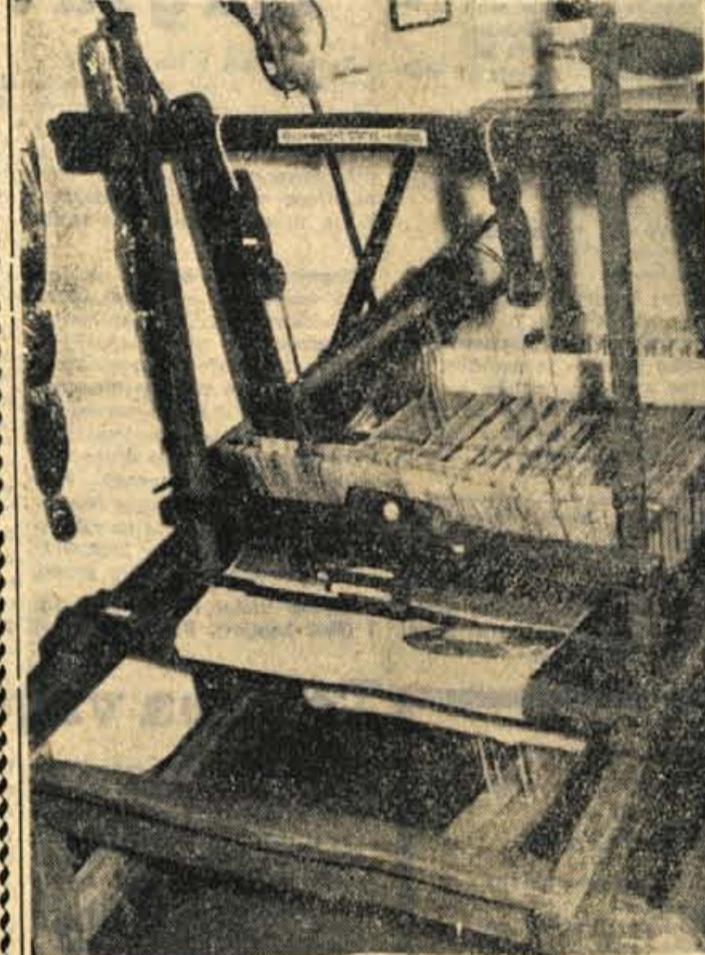
Edini tekstilni muzej

Zapiski z obiska v tekstilnem oddelku kranjskega muzeja

»Napredek sleherne človeške dejavnosti temelji na izkušnjah in doganjih preteklosti. Ves naš tehnični razvoj je bil mogoč le zato, ker se je človek okoriščal s spoznanji, trudom in delom prejšnjih generacij. Sedanjost razumemo, prihodnost pa lahko pravilno slutimo, če vemo za pot in poznamo zgodovino naprav, ki naj bi človeškemu rodu omogočile lepše, lažje in dostojnejše življenje. Zato je pošteno od nas, če priznamo to častno tradicijo človeškega dela, napora in iskanja iz veka v vek. Prav v spoštovanju do del naših prednikov je etični razlog, da zbiramo za razvoj tehnike pomembne muzealije.«

T e misli kustosa tekstilnega oddelka, kranjskega muzeja CRTOMIRA ZORCA je treba razumeti in se jih naučiti na pamet, pa ne bomo v zadregi, ka-

prototipu in celo manj uspele po-izkuse. Tako postanejo tehnične muzejske zbirke učni pomoček, zelo pomemben pri vzgoji našega novega sirokovnega kadra.«

Belokranjske statve — imenovane »KROSNAS« (Foto: F. Ferdan)

dar opravičujemo obstoj nekega muzeja, kadar zbiramo sredstva zanj, kadar zbiramo za marsikoga brezpomembno »staro Šaro.« Na izkušnjah naših prednikov se učimo, na njihovih pridobitvah gradimo dalje. Dolga je bila pot od najpreprostejših statev za tkanje do današnje moderne tekstilne industrije. Ce hočemo razumeti današnji čas, moramo poznati preteklost, ker se je vse novo, moderno razvilo iz starega, bolj preprostega.

In prav to nam omogočajo muzeji. Iz tega pa sledi druga pomembna ugotovitev, ki jo nikakor ne gre prezreti: vzgojna načina muzejev nasploh, predvsem pa se tako specializiranega tehničnega muzeja, kot je kranjski TEKSTILNI MUZEJ. Tovariš Zorec pravi: »Novi stroji, nove naprave, novi izumi nam postanejo bolj razumljivi, če spoznamo njihove predhodne faze, preprostie

iz leta v leto daje naši industriji nov strokovni kader. Obiski so zelo številni; zlasti šole iz Kranja in iz drugih tekstilnih centrov vse države ga pogosto obiskujejo; v knjigi spominov pa je zabeležen celo nekaj podpisov in priznanj ruskih, angleških in drugih tujih strokovnjakov. Muzej je bil prvotno v sklopu Tehničnega muzeja Slovenije, zdaj pa je oddelek kranjskega muzeja. Prostore ima v kletnih prostorih TSC na Cesti Staneta Zagaria, pričakujejo pa, da se bo nekoč (kaj?) preselil skupno z ostalim kranjskim muzejem v grad Kleševic.

Muzej vsebuje orodje, naprave, stroje, listine, knjige in druge predmete, ki so v zvezi s predilsko, tkačko, pletilsko, konfekcijsko, čiparsko in slamnikarsko obrto ali pa s tekstilno tehniko in industrijo. Kot menda najstarejšo zanimivosti obiskovalec lahko vidi lepo tkano vzorčasto egipčansko tkanino iz leta 200–100 pred našim štetjem, ki so jo dobili iz neke mumije v ljubljanskem arheološkem muzeju. Zanimive so daleč batikirane tkanine iz Indonezije in kitajske vzorčaste svilene tkanine, zlasti je lepa tista z uvezenimi metalnimi najrazličnejšimi barv v velikosti. Nazorno je prikazano pridobivanje svile od sviloprekov, kar je prislo iz Evrope iz vzhodne Azije. V posebnih vitrini so razstavljene redike tuje vlaknine, na primer vlakna na kokosovem orehu, kapok v lupini, agavina v listu in v izdelku, zapestna kamenina in zapestno blago (iz katerih delajo oblike za gasilce, ker ne gorijo), tkanine iz vlaken rogoza, vrbe, koprive, žukovine in hmelja. (Po zadnjih vojnih so tudi v Savinjski dolini poskusili z izdelavo tkanine iz hmelja, a so poskus opustili, ker se jim menda ni splačalo!) Razstavljena so tudi sodobna tekstilna vlakna in nit (nylon, perlón, terylen in druga); prikazano je izdelovanje klobukov iz zajede dlake. Poučna je zbirka ročnih in strojnih čipk, kjer ne manjka niti domačih idrijskih klekljanih čipk niti znatenih štirinajstih čipk z otoka Paga pri Zadru. Precej prostora je odmerjeno belokranjskemu platnarstvu: vidimo vse faze pridelovanja lanu in konople, orodje in naprave, ki so še danes tamkaj v rabu (vretanca, koželji, kolovrat, trlice, grebeni in statve). Razstavljeni so vzorčni platni in vzorčasti tkanini, stekalni umetni s pomočjo šib in letvic, kar dokazuje, da tamkaj domača tkalska obrt še ni v zatonu. Posebno pomemben razstavljeni objekt je več let staro pokončna »tarja« z Gorjancev: to je najstarejša pri nas znana oblika primitivnih ročnih statev. Zraven vidimo vodoravne belokranjske statve, ki jim pravijo »krosna.«

Kolovrat (na Gorenjskem mu pravijo »kovorat«)

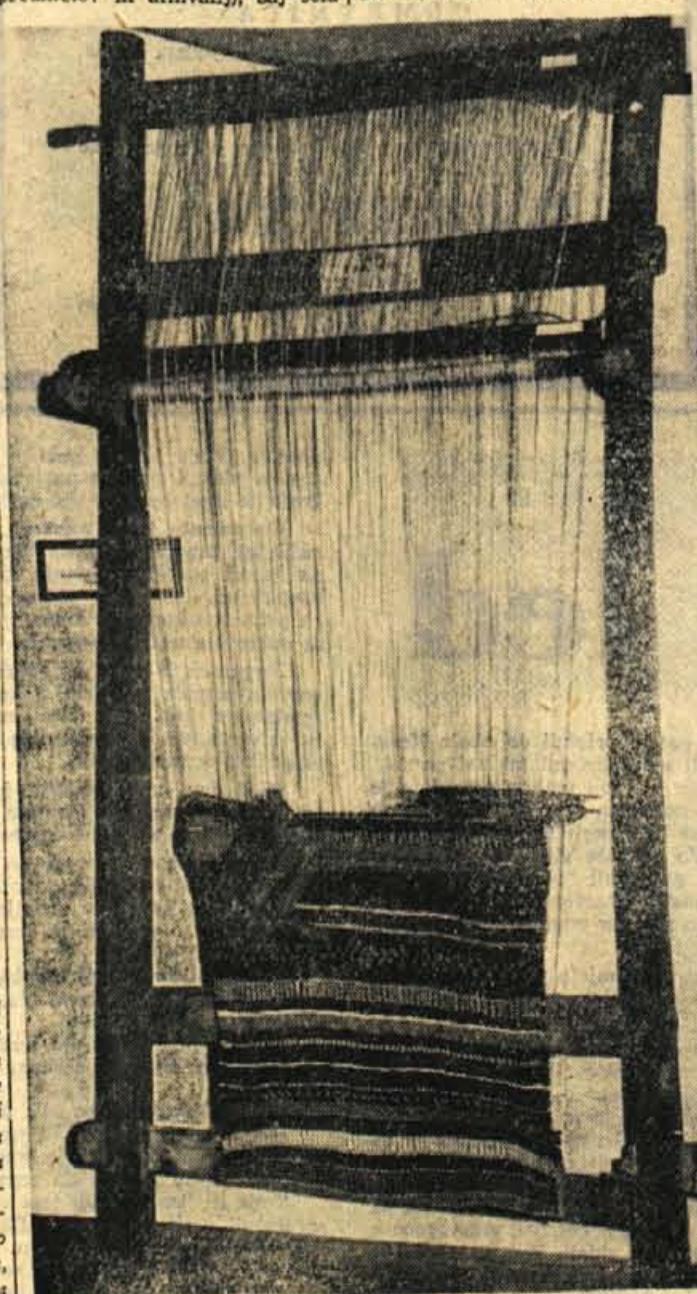
ki pa so že popolnje in jih uporabljajo še danes. Strokovno pomembne so še stare sitarske statve in pripadajoče naprave iz Stražišča pri Kranju. Razstavljeni primerek je zadnji primerek stavev iz Stražišča, kraja, kjer je bila sitarska obrt nekdaj močno razvita. V muzeju hranijo tudi spomenik starji domači sitarski obrti, ki je še v prejšnjem stoletju preživjala stotine delavskih družin na periferiji medštevščega Kranja. »Stražiški sitari so bili prvi delavci — proletari na področju Kranja.« je zapisal Crtomir Zorec v Jubilejnem zborniku ob 30-letnici TTS. »Da so bili zavedni pripadniki delavškega reda priča tudi dejstvo, da so tvorili prav sitarski delavci iz Stražišča večji del počuščevanja na shodu, ki ga je sklical socialist Zelenčnik julija 1896. leta v Kraju.«

S e marsikaj je v muzeju, kar bi bilo treba omeniti, pa nam tega prostor ne dopada. Med drugim je to kolekcija lepo izdelanih lutk z najrazličnejšimi narodnimi nošnji, moščimi in ženskimi; razstavljena je tudi gorenjska narodna noša; zbirko nos poživljajo barvne slike po stenah. Kopica slik predstavlja še nekatere izumitelje tekstilnih strojev, reprodukcije slik nizozemskih, angleških, nemških in francoskih mojstrov — slikarjev, ki so upodabljali predice in skake pri delu, daje tkanine slike in glavnično vzorčenje in zgodovinske reprodukcije perusenskih tkanin.

Eina od pomembnih nalog muzeja je tudi zbiranje tekstilne literaturje, ki izide pri nas. Naslov muzeja pa so se obsežnejše. Atombor moral čimprej postati središče za ohranjevanje tovarniških archivov, ki se jih je v Kraju doslej že precej izgubilo. V produkciji namreč ljudje ne utegajo čuvati starih listin, ki so pomembne za zgodovino naših podjetij. Kustos muzeja Crtomir Zorec že zbirja material za učodovino kranjske tekstilne industrije in prav pomanjkanje arhitekta gradiva, ki se je izgubil ali uničil, bo pri pisanju kraj eden najtežjih problemov.

Eina prihodnjih nalog muzeja je tudi ureditev kartotek blaga iz kolekcij naših tovarna, saj je treba vsaj v muzejskem primerku obrniti tkanine, ki so v določenem času pomenile uspeh podjetij in dokazovalo sposobnost naših delovnih ljudi.

Povejmo za konec še to, da muzeju čuvajo tudi primerke gorenjskih statev iz Besnica, ki je drugačne kot belokranjske. V Besnici in okoliških vaseh je izdelovanje platna, še danes deloma ohranjen. Medtem ko so naši področja stare domače tekstile obrite v Sloveniji že raziskana in tudi publicirana (tudi strateško), pa tudi belokranjsko (lanarstvo) in tudi gorenjsko naravno se nista. »Raziskati in publicirati to zanimivo podzemaljsko materialno ljudske kulture, naš, ki je v nekaterih kraju povsem izumrla, v drugih kraju pa tudi že izumrla, bo morda loga, ki se je bom lotil že leta mi je — šele ob koncu razvoja — povedal tovarš Zorec.

TARA — Gorjanci — naše najstarejše pokončne ročne statve (Foto: F. Ferdan)

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

BODICE

požaru vedeli kod in kam. Kar na Komunalo se obrnite, če bo pri vas doma gorelo. Gasilci se morajo, če nočej potoniti, ukvarjati z komunalnimi deli. — Pravijo, da bo letos moka pomlad!

No, če imamo že Komunalo v precepju, pa po kraju pritisnimo ob zid. — Stanovalcem v Tavčarjevi ulici na Jesenicah je Komunala že pred časom oblijbila, da jih bo vodila podobne nadlage, s kakršno se ukvarjajo jeseniški gasilci. Cestni Tavčarjevi ulici so pred časom dvignili, zdaj pa voda vdira s ceste v stanovanjske bloke. Pripravujemo, da se večina automobilistov le malo meni za to, da so na cesti tudi ljudje, ki se neradi »tuširajo« z blatno vodo. In še eno opozorilo: zlasti se varujte srečanja s »fickom« Kr 14-00. To je namreč tisti »dobrotnik«, ki sem ga omenil na začetku zgodobice.

Veste, čeprav nisem več v tistih letih, da bi se posebno navduševal za zabavno muziko in popevke, sem se preteklo soboto le odpravil v kino Storžič. Kar zvajalo me je od razvednosti, kako neki se bo odrezal veliki kranjski plesni orkester. Strela skrtačena — kdo bi si mislil, da se naši fantje tako razumejo na tiste moderne višje! Ampak nekaj pa je, kar me je spravilo ob polovico užitka. Z Marjanom sva sedela v 14. urst, pred nama (mena da na sedežih 19 in 20) pa sta sedela fant in dekle. Ves čas koncerta sta klepetala, bvalila, se prerekala, pa — kaj vem, kaj sta si imela še povedati. Ker jima takrat nisem hotel povedati »kar sem mislil, jima to pot povem, da se pri koncertu ne more po mili volji klepetati. Tudi tu — čeprav gre za zabavno glasbo — veljavjo nekakšna pravila o lepem vedenju. Neotezanci naj ostanejo rajši zunaj dvoran. — Menda se vsi strinjate. To pot se s tem strinja celo Marjan, čeprav nikoli ne osvoji mojega mnenja. No, pa vas pozdravlja Vaš Bodicar.